

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

DISQUISITIO VIII.

Utrum Sessiois IV. & V. Constantiensis synodi decreta fuerint recepta ab Ecclesia, & confirmata à Martino V. Summo Pontifice?

S. I.

AD præsentis Disquisitionis intentum singulariter deservire poterit, si ob oculos ponatur varietas opinionum, quæ tempore Constantiensis Synodi vigerat circa supremam Concilij Generalis auctoritatem. Hanc rem optime exponit sæpe fatus Emanuel à Schelstrate tract. præcit. dissert. 3. cap. 1. Inter varias (inquiens) opiniones, quæ temporibus Constantiensis Concilij de auctoritate Synodorum Generalium circumferebantur, una erat à pluribus Doctoribus propugnata, quam Benedictus XIII. sustinuit, Romanum scilicet Pontificem in nullo casu subijci Concilij iudicio. Cùm enim à Cardinalibus anno 1408. ad Concilium Pisenum pro sopiendis schismate evocaretur, eorum operam derisit, inquit D. Antoninus 10. 3. Chron. tit. 22. §. 3. dixitque: *Controversiam fore de jure Papatus inter se, & Gregorium, & nihil ad eos spectare de re ipsa. Idem sustinuit post sententiam contra te latam, alserens: Cardinales potestatem & auctoritatem convocandi Generale Concilium, à tempore Apostolorum solis Romanis Pontificibus reservatam, temerè usurpasse, & non considerantes, quod inferior superiorum non potest solvere, vel ligare, jurisdictionem & potestatem iudicandi sedem ipsam, sibi temeritate sacrilegè vendicasse.* Ita Benedictus in Conventu Barcinonensi, cuius sententiam propugnasse plures viros doctos, notat Odo Ricus Raynaldus ad annum 1409. ubi ex manuscriptis codicibus adfert, hanc eorum conclusionem pluribus rationibus, & Antiquorum auctoritatibus comprobata: *Quòd propter nullum crimen Papa potest deponi à Papatu per aliquem purum hominem, vel per aliquos alios homines mundi, sive sint Cardinales, sive Archiepiscopi, sive Primates, sive Patriarchæ, nec etiam à Concilio Generali, imò nec à tota Ecclesia Universalis. De qua sententia intelligendus videtur Joannes Gersonius lib. de potest. Ecclesiast. considerat. 12. dum scripsit: Fallor, si non ante celebrationem huius sacrosanctæ Constantiensis Synodi se occupaverat mentes plurimorum litteralium magis, quam litteratorum ista traditio, ut oppositorum dogmatizator fuisset de hæretica pravitate vel notatus, vel damnatus.*

Secunda sententia fuit, Pontificem etiam tempore schismatis viventem, deponi non posse, nisi ob crimen hæresis, quam ipsum Pisenum Concilium sequi voluit in deponendis Benedicto XIII. & Gregorio XII. Hos quidem ne quidem dubios Pontifices deposuisset, nisi hæreseos crimini obnoxios, & contra articulum fidei de unitate Ecclesiæ ambos pugnantè exstimasset, ut latè probavimus ex A-

ctis editis ipsius Concilij, quibus in hujus veritatis confirmationem alia addi possunt hucusque inedita. Acta enim à Notariis ipsius Synodi conscripta, & hætenus inedita referunt, omnes Magistros in Theologia tam Episcopos, quam Abbates, & Generales Ordinum Mendicantium anno 1419. die 28. Mensis Maij ad requisitionem sacri Cardinalium Collegij congregatos fuisse in Sacristiâ Conventus Fratrum Minorum de Pisis, ut deliberarent de his duobus articulis: Primò; *An duo de Papatu contententes, essent schismatici & hæretici reputandi?* Secundò; *Dato, quòd sic, utrum sub titulo hæresis ab Universalis Ecclesiæ, & Papatus regimine ejiciendū?* Additurque in Actis: *Ad has quæstiones habitâ pluries ad invicem maturâ deliberatione, concorditer & unanimiter responsum fuisse, prædictos contententes hæreticos cenferi, & ut tales per sententiam Concilij declarari, ac Pontificatu eijci posse, prout ejectos fuisse, ex sententia ipsius synodi, ostendimus supra.* Atque hæc est sententia, quam adeò veram putavit Joannes XXIII. ut, dum aliquis initio Constantiensis Concilij per cedula publicasset, eum invitum cogi posse ad cedendum de Papatu, in alia cedulâ quæstionem proponi fecerit: *Si verus, & Canonicus Papa, non suspectus de hæresi possit ab aliquo compelli, vel aritari?* Et rursus in alia responderi curaverit: *Quòd hoc esset manus ponere in Christum Domini, & qui contrarium publicaverat, si fuisset bonus Christianus, & intellexisset Scripturas, nullatenus talia per aures suggestisset.* Hæc itaque est secunda sententia de auctoritate Concilij illis temporibus ubique ferè recepta, quòd ob solam hæresim de Romano Pontifice iudicare liceret.

Tertia sententia fuit Petri de Alliaco Cardinalis Cameracensis, qui tenuit, Pontificem tempore schismatis, pro pace Ecclesiæ celerius procurandâ, ab Universalis Ecclesiæ, seu Concilio Generali compelli posse. Extat ejus sententia in cedulâ quâdam initio Constantiensis Concilij publicatâ, in quâ reperiuntur varæ conclusiones de facto Joannis XXIII. quibus statuit, Joannem, attentâ perplexitate schismatis, cedere debuisse, & nolentem potuisse tanquam schismaticum, & de fautoria schismaticæ pravitatis suspectum legitime condemnari: illos autem, qui in casu prædicto Papam tanquam hæreticum, vel schismaticum condemnarent, & dictam condemnationem justam, & canonicam assererent, nullatenus hæreticos cenferi posse. Ex qua cedulâ lucem accipit ejusdem Cardinalis Cameracensis sententia, quam in eodem Concilio Constantiensi anno 1417. exposuit 3. par. tract. de auctor. Eccles. cap. 2. ubi asserit, Papam subijci Concilij Generalis iudicio in casu, quo accusatur de crimine hæresis propriè dictæ, & quibusdam alijs, quæ possent quodammodo ad hæresim reduci.

Quarta autem sententia fuit de auctoritate Concilij tempore schismatis, quòd nimirum illa sese non extenderet ad reformationem Ecclesiæ, utpote quam non nisi post electionem Pontificis, eodem consentiente, fieri posse, sustinuit Franciscus Zabarella Cardinalis

R r 2

Floren-

Florentinus omnium Canonistarum sui temporis facile princeps. Adduximus ejus sententiam *dissert. 1. præf. tract.* in qua ex Gestis manuscritis Constantiensis Synodi ostendimus, eum cum suis sequacibus noluisse admittere articulum de reformatione, quia non erat *verus de jure*, ideoque omisum fuisse in Decreto 1. Sessionis IV. in qua Sessione prætermisum quoque fuit Decretum II. de autoritate Concilij *coactiva* supra Pontificem, ut abundè *suprà* monstravimus.

5. Quinta sententia fuit plurium Patrum Constantiensium, quoddam nimirum Concilium, Generalem Ecclesiam representans, habeat auctoritatem tempore schismatis non solum ad procurandam unionem, deponendo illos, qui de Papatu contendunt, & ad judicandum de materia fidei, damnando eos, qui contra illam hæreses seminant, sed etiam ad reformandam Ecclesiam circa ea, in quibus tam membra, quam Caput ipsum reformatione indigent: & hoc modo Decretum 1. Sessionis IV. interpretatur Cardinalis Turrecemata *lib. 2. de Ecclesia cap. 99.* asserens de sola Constantiensis Synodo actum fuisse: *Falsum est*, inquit Turrecemata, quoddam Constantia declaratum sit, sive Decretum de Universali Synodo, in Spiritu sancto legitime congregata; planè nunquam in Constantia sub hac forma legitur Decretum factum: *declaratio autem facta per Patres illos sub Obedientia Joannis XXIII. congregata, emanavit sub hac forma: Hæc sancta Synodus Constantiensis, Generale Concilium faciens, pro extirpatione præsentis schismatis, & unionis ac reformatione Ecclesie Dei in Capite & in membris sciendâ, declarat, quod ipsa in Spiritu sancto legitime congregata, &c.* Quibus verbis indicat de solo Constantiensis Concilio tempore schismatis celebrato intelligendum esse I. Decretum, de quo omninò tempore etiam plures intelligunt Decretum II. Quoddam quicumque, cujuscunque dignitatis, etiam si Papalis, qui mandatis, aut præceptis hujus sacra Synodi, & cujuscunque alterius Concilij Generalis legitime congregati super præmissis, seu ad ea spectantibus factis, vel faciendis obedire contumaciter contempserit, nisi resipuerit, condigne pœnitentiæ subiciatur, & debite puniatur, &c. Ad nihil enim aliud huic Decreto adjuncta putant hæc verba: *Super præmissis, seu ad ea spectantibus factis, vel faciendis, nisi ut II. Decretum referretur ad I. de solo schismatis tempore statutum, quo Patres Constantiensis contra opinionem Cæcilianus Zabarelæ, & sequacium declarabant, Concilium Generale non solum fidei, & schismatis causas decidere, sed & Ecclesiam in Capite & in membris reformare posse, & cunctos eidem etiam de Papatu contententes, Decretis desuper faciendis obedire debere, ita ut obedire nolentes deponi possint, & legitime pœnitentiæ subijci.*

6. Sexta demum sententia fuit Joannis Gersonij, qui tenuit, Concilium Generale esse supra Pontificem, adeoque Pontificem Concilij Generalis judicio subijci, quo sensu interpretatus est Decreta Constantiensis Concilij, quæ non de solis Synodis tempore schismatis, sed de Oecumenicis Concilijs quocunque tandem tempore celebratis intelligenda esse, pu-

tavit. Patet id ex duobus sermonibus ejusdem Gersonij, quorum unum *Domini ad II. post Epiphaniam*, & alterum *pro Viaggio Regis Romanorum* coram Patribus ipsius Constantiensis Concilij habuit, in quibus Decreta Sessionis V. interpretatus est de superioritate Concilij, quæ interpretatio adeò firmiter menti ejus inhaererat, ut à Romano Pontifice ad Concilium Generale appellari posse, nullatenus dubitaret. Unde Martino V. Decreta Sessionis V. illo sensu minimè recipienti, & appellationem à Pontifice ad Concilium Universale reprobanti, verumque & indubitatum Pontificem pro supremo in causis fidei judice habendum esse, statuenti, opposuit Gersonius Tractatum sub hoc titulo: *An, & quomodo appellare liceat?* In quo ostendere conatur, declarationem Martini pugnantem cum determinatione Sessionis V. quæ, inquit, *multipliciter facta est, & prædicata.* Respicit his verbis ad ea, quæ Constantia facta erant in causa Joannis XXIII. quem juxta Decreta Constantiensia de superioritate Concilij intellecta, judicatum, & depositum fuisse, existimabat, & illam Joannis Gersonij sententiam pluribus propugnârunt Edmundus Richerius, Joannes Launoius, D. Maymbourg: quorum opinio sequenti §. examinabitur, ubi expendemus; Quo sensu Patres Constantiensis ante & post trium Obedientiarum unionem Decreta Sessionis V. susceperint.

§. II.

Referuntur ac examinantur argumenta circa susceptionem præactorum Sessionis V. decretorum.

Quamplures fuisse de autoritate Concilij opiniones, propter quas in IV. & V. Sessione fuerunt motæ difficultates, ex actis & gestis Constantiensis Concilij hætenus indicata. At sextam duntaxat opinionem placuisse Concilio, fuisseque multipliciter prædicatam, asseruit olim Joannes Gerson, cujus vestigijs postea inhaerebat Edmundus Richerius *lib. 2. hist. Concil. Generalium cap. 3.* prout mox dicetur.

ARGUMENTUM

Richerij præcitati de Concilij supra Papam auctoritate præsentâ in Concilio Constantiensis.

Hic Author *loc. cit.* ita argumentatur. De causa Joannis XXIII. ipsdem Sessionibus IV. & V. Patres cavent, ne Joannes XXIII. quem pro vero, & indubitato Pontifice agnoscebant, totum Concilium, vel partem Concilij, hoc est, personas eidem Concilio adhaerentes interturbet, vel alio traducat, ipso invito Concilio, hocque est primum exemplum præactorum Decretorum de Concilio auctoritate supra Papam. Die 2. Maij in V. Actione formula citationis contra Joannem Papam, Concilio pariter, detrahentem, & contra Hieronymum Pragensem instruuntur. Hocque est secundum exemplum præactorum Decretorum IV. & V. Sessionis contra Pontificem... X. Actione die 14. Maij pronuntiat sententia suspensionis ab officio Papali contra Joannem XXIII.